

Pamięć.pl 3/2014

W niedawno opublikowanym w jednej z gazet codziennych wywiadzie pisarka Magdalena Tulli mówiła m.in. o patriotyzmie, nacjonalizmie, o tym, że nie jest łatwo być Polakiem.

W rozmowie pojawiła się też „Inka” – jedna z Żołnierzy Wyklętych, siedemnastoletnia dziewczyna skatowana i zamordowana przez ludzi z komunistycznej bezpieki za to, że służyła jako sanitariuszka w oddziale ze zgrupowania „Łupaszki”. Dziennikarz – wyraźnie niebędący zwolennikiem kultywowania pamięci o żołnierzach drugiej konspiracji – próbował wmanewrować rozmówczynię w oświadczenie potwierdzające jego światopogląd, przedstawiając takie zagadnienie: „Podczas marszu narodowców jeden z liderów mówił, że dziś wzorem dla młodych Polek powinna być Danuta »Inka« Siedzikówna, członkini antykomunistycznych oddziałów, która została rozstrzelana w wieku 17 lat. Jej ostatnimi słowami miało być »Niech żyje Polska!«. Nastolatki mają utożsamiać się z dziewczyną, która nie mogła się uczyć i bawić, tylko zmuszona była mieszkać w lesie i umykać obławom NKWD, a jej największym dokonaniem jest śmierć? To życie zmarnowane, a nie godne naśladowania”. Naiwne i głupie słowa dziennikarza – przecież nie sam ostatni okrzyk „Inki” świadczy o jej bohaterstwie ani nie to stanowi sedno jej życia i poświęcenia – dowodzą tego, jak wiele jeszcze jest do zrobienia w odkłamywaniu i upowszechnianiu wiedzy o historii najnowszej. Siedzikówna nie zmarnowała swojego życia (choć oprawcy je odebrali, zanim zdołała je w pełni wykorzystać), ale przez kilkanaście lat w trudnych czasach zdołała zrobić dużo więcej niż niejeden żurnalista po wojnie: narażając życie, „umykając” po lesie przed obławami NKWD, opatrując rannych, a pojmana, mimo tortur nie zeznawała przeciwko swoim kolegom z oddziału. To jest postępowanie godne naśladowania, na tym powinni wzorować się dzisiejsi nastolatki. Ciekawe, jakie zdanie ma ów dziennikarz o sanitariuszce z Majdanu Ołesi Żukowskiej, postrzelonej przez berkuckiego snajpera. Jest w podobnym co „Inka” wieku, podobnie też postrzega swój obowiązek, niosąc pomoc rannym z narażeniem własnego życia. Czy gdyby strzał był celniejszy, dziennikarz też uważałby jej życie za zmarnowane i niegodne naśladowania?

O Wyklętych, a szczególnie ich ostatnich chwilach, wiemy coraz więcej, m.in. za sprawą zespołu ekshumacyjnego kierowanego przez [dr. hab. Krzysztofa Szwagrzyka](#). Działalność zespołu – poza oczywistym wymiarem poznawczym, historycznym, symbolicznym i moralnym – stanowi także niebagatelny wkład w upowszechnienie historii o Żołnierzach Wyklętych. O pracy nad wydobyciem i zidentyfikowaniem szczątków żołnierzy podziemia i emocjach jej towarzyszących opowiada antropolog Katarzyna Kuźniarska w rozmowie z Karoliną Wichowską. W przeddzień święta Żołnierzy Wyklętych [poznaliśmy kolejne nazwiska](#) pochowanych na „Łączce” (informacja w numerze), wśród nich znaleźli się oficerowie „Zapory”, którzy wspólnie ze swym

dowódcą podjęli próbę przedostania się z komunistycznej Polski na Zachód. Historię [mjr. Hieronima Dekutowskiego](#) i jego towarzyszy broni, z których tylko jeden - Władysław Siła-Nowicki - nie trafił na „Łączkę”, opisuje Sławomir Poleszak.

Świadectwo tego, jak wygląda rzeczywistość w komunistycznym państwie, mogą dać m.in. Polacy wywiezieni na wschód. Paweł Niziołek przytacza historię jednego z nich, Ryszarda Pokropowicza, który na Syberii stracił rodzinę, narodowość i nazwisko. Na szczęście nie na zawsze.

W numerze przypominamy także o losach prześladowanej przez władze PRL grupy etnicznej, która nie pasowała do obrazu społeczeństwa socjalistycznego. Piotr Krzyżanowski opisuje, w jaki sposób komuniści próbowali przymusowo osiedlić Cyganów i jak walczyli oni o swoje tradycje i zwyczaje. Uzupełnieniem artykułu jest rozmowa z cygańskim artystą Edwardem Dębickim.

Redaktor naczelny
Andrzej Brzozowski

[Uwaga! Korzystając z tej strony akceptują Państwo regulamin Biblioteki Cyfrowej.](#)

PLIKI DO POBRANIA

Spis treści numeru 3/2014
4.87 MB

Pamięć.pl 3/2014
18.58 MB

Drukuj

Generuj PDF

Powiadom

Liczba wejść: 50785, od Data
publikacji 18.03.2014